

BENE ZOLTÁN

Az Úr angyala

1.

Az asszírok lovai embervért ittak estére. Hiszkija a város falának apró kémlelőjén keresztül figyelte, ahogy a göndör szakállú harcosok vödörkben hordják az állatok elé a sűrű vért. Akár a metsző a vágóhídon a birkákét, úgy nyisszantották el a foglyok nyakát az asszír papok éles kőkéseikkel, hogy minden csepp vért a favödörkbe csorgassák. A lovak mohón ittak, Hiszkija szeméből könnyek gördültek ki.

– Sírsz, király?

Hiszkija megfordult. Hetven év körüli, hatalmas szakállú, égő szemű férfi állt mögötte. Szakállát gondosan befonta, megkenste olajokkal, haja csillogott, a szeme tompán fénylett.

– Sírok, Jezaja – ismerte be az uralkodó. – Jerusaleim, legszentebb városunk a végnapjait éli. Neked volt igazad. Nagy próféta vagy, a legnagyobb, akit a hátán hordott a föld!

– Te pedig nagy király vagy, Hiszkija, mert képes vagy a könnyekre. Segítek neked.

– Nem hányod a szememre, hogy óvtál az egyiptomi szövetségtől? Hogy előre megmondtad, ha mégis lepaktálok a fáraóval, Júda sorsa az lesz, ami Szamáriáé lett húsz esztendeje? Nem feddsz meg a fegyverek miatt?

– Nem hányok a szemedre semmit, Hiszkija király. Nem feddlek meg semmi miatt. Tanultál. Hiszen sírsz. Ez elég nekem, és elég az Úrnak.

Hiszkija felállt guggoló helyzetéből. A falakon tüzek gyulladtak, az asszírok táborában nyerítésbe kezdtek a lovak.

– Hát nem hagyott el engem az Úr? – kérdezte a király.

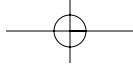
– Engem sosem hagy el – felelte Jezaja. – Én pedig melletted állok. Azért menj, és kérd az Urat, ne törölje le a könnyeid akkor sem, ha majd szomjaznak az asszírok lovai!

Hiszkija, akár egy kioktatott, megszegényített gyermek, eloldalgott.

Jezaja odatérdepelt a kémlelőhöz. Evei számához képest fűgén, könnyedén mozgott. Kikukucsált a nyíláson, látta, hogy az asszír harcosok elvezetik az emberevő lovakat. Tudta, hogy ezek az állatok kéttenyérsnyi húst is képesek kiharapni egy férfiúból vagy asszonyból, mert ez a kegyetlen nép csikókoruk óta erre neveli őket. Az estéknenti itatás azonban inkább a félelmet táplálta. Jerusaleim népének félelmét. Jezaja nem örült annak, amire készült, de nem tehetett mást.

Feltápáskodott, leverte térdeiről a port. A Templom irányába indult. Emlékezett, milyen büszke volt Hiszkija néhány hónappal korábban, mikor a Gihón vizét

a város falai közé vezette. Biztos volt benne, hogy az asszírok hamar felhagynak az ostrommal, még ha a városfalak a korábbi dülások miatt itt-ott elég silányak is, mert nem lesz mit inniuk, szemben Jerusalaïm lakóival, akik kedvükre kortyolhatnak a friss, üde vízből. Jezaja a fejét csóválta, és olyasmit motyogott magában, hogy ejnye, Hiszkija, ejnye-bejnye, hát Szín-ahhé-eriba nem ostoba! Tizenöt éve ura az asszíroknak, ismer mindent, amit a harcról ismerni lehet. Vízet is hozatott, s hogy megmérgezze rettegéssel a jerusalaimiak szájában a Gihón vizét, minden este eljátszatja ezt a színjátékot a vérivó lovakkal... Jezaja sóhajtott, megszapozta a lépteit.

A Templom mellett egy apró házba fordult be, az ajtó mögött kushadó néma először tört emelt rá, ám mikor látta, kivel van dolga, összegörnyedt, és figyelte tovább az ajtónyílást. A belső szobában Jezaja felhajtotta a szőnyeget, felnyitott egy faajtót, és az előtűnő lépcsőn a mélybe szállt. Egy másik néma becsukta utána az ajtót, és visszaigazította a szőnyeget. Jezaja vaksötétben lépkedett, léptei kongtak a szűk folyosón.

Hamarosan egy fal zárta el az útját. Ez fémből készült, és sem zárszerkezet, sem egyéb, a síkjából kiugró rész nem látszott rajta. Az öregember felemelte a kezét, és olyan mozdulatot tett a fémfelület jobb felső sarkánál, mintha megسيمogatná a levegőt. Ezután a fal, mintha csak egy sziklának támasztott deszkalap volna, s valaki arrébb tolná éppen, félrehúzódtott Jezaja előtt. A próféta belépett a keletkezett nyíláson, háta mögött a fém visszacsúszott a helyére.

Tágas, nagy terembe ért, derengésbe. A halovány világosság forrását nem látta, csak ciripelést hallott, amiről ösztönösen úgy vélte, köze lehet a fényhez. Nyugodtan állt, fejét lassan meghajtotta.

– Segítségem van szükségem, uram – mondta artikuláltan.

Feleletet nem kapott.

– A segítségemet kérem! – szólt újra, s ekkor a tágas terem egyik pontján hirtelen megjelent egy alak. Jezaja elmosolyodott, térdre borult. Az Úr anyala, ezt suttogta. Az alak elindult felé, aztán hirtelen eltűnt, mintha szertefoszlott volna akár a szélbe hajtott homok. Jezaja felemelkedett, kihúzta magát, a fejét lassan meghajtotta.

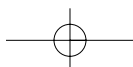
– Köszönöm!

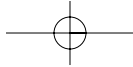
Jezaja azon az úton távozott, amelyiken érkezett. Mikor visszatért a felszínre, nyomban Hiszkijához sietett.

– Szorongattatásunk a végéhez ért – közölte a királlyal. Abban a pillanatban, amint az utolsó hang is elhagyta ajkát, az asszír tábor felől szörnyű sikoltozás és üvöltözés hallatszott. Hiszkija térdre borult a próféta előtt.

– Ne előttem, ember! – emelte fel a vállainál fogva Jezaja. – Az Úr anyala segít rajtad és országodon!

Hiszkija a falra rohant, ahol gyülekeztek már Jerusalaïm lakói. A falak alatt egyetlen véres, vonagló, gigantikus csomóban vergődött az egész asszír tábor. A falakra tóduló zsidók nem látták pontosan, mi történik, csak a pusztulás hangját hallották, és bűzét érezték. Arcukon könnyek és mosoly.

Reggelre csak halottak maradtak Jerusalaím falai alatt. A vérivó, emberevő lovak hosszú lándzsákra nyársalva a kapuk előtt kapálóztak és hörögtek, s csak estére dögöltek meg.

– Égettesd el mindet – mondta Jezaja Hiszkijának. – Ha nem égetteted el őket, a fertő megteszi azt, amit az asszírok már nem tehetnek.

Hiszkija máglyákat rakatott, ahová tucatszám dobálták a tetemeket. Emberhús égett szaga facsarja az Úr fenséges orrát, gondolta a király, miközben felváltva a lángokat és Jezaját vizslatta. Mindkettőből méltóság sugárzott.

2.

Hiszkija halála után Manassze lett a király. Első uralkodási napján maga elé hívatta a lassan már nyolcvanadik életévén is túl járó prófétát, a neves Jezaját, akit apja oly mérhetetlenül tisztelt. Jezaja magas volt, erős és kirívóan ápolt. Sokkal fiatalabbnak tűnt a koránál.

– Úgy hallottam atyámtól, te hívtad az Úr angyalát Jerusalaímba, mikor tizennégy évvel ezelőtt nyomorgattak bennünket az asszírok – szölt a király a prófétához.

- Én – bólintott Jezaja.
- Honnan?
- Az Úr angyalai az Úr mellett lakoznak.
- Az Égben?
- Nem a Földön.

Manassze hallgatott egy sort. Bántotta, hogy az öregember hangjában cseppnyi tisztelet sincs irányában.

- Én mást hallottam – bökte ki végül.
- Köztünk nem élnek angyalok – szögezte le Jezaja.
- De hová ment, miután lemészárolta az ellenségeinket?
- Vissza az Urához, aki a mi Urunk is.

Manassze ismét hallgatott egy sort.

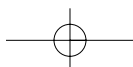
- Nekem azt mesélték, te a föld alól hívtad az angyalt.
- Mondtam: nem, a földről!

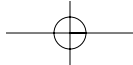
– A föld alatt nem lakozik az Úr – lépett harciasan az öregember elé a fiatal király.

– Az Úr mindenütt lakozik – csóválta a fejét Jezaja. – A föld alatt és fölötte, a vizekben és a szélben, a fákbán és a madarakban, a fűben és a birkákban, a csillagokban és a kövekben. Mindenütt. Tán még benned is... Apádban lakozott, abban bizonyos vagyok.

– Akkor mutasd meg, hová mentél azon az éjszakán! – követelte Manassze, mintha nem is hallotta volna, amiről a próféta beszélt. – Mutasd meg, vagy ledobatlak a falról!

Jezaja nem felelt. Tekintete szomorúsággal telt meg.

– Mi dolgod lenne az Úr angyalával? – érdeklődött szelíden.

Manasse mohón csapott le a kérdésre:

– Hogy leigázzam a világot! A mi népünk választott nép, mégis sokan gazdagabbak nálunk, a mi népünk választott nép, mégis sokan dölyfösen lenéznek bennünket! Vezess az Úr angyalához, hogy ez másként legyen!

– Atyádat is óvtam a harctól – húzódozott a próféta. – Holott ő a maga eszközeivel akart háborúzni, nem az Úr angyalának pajzsa mögé bújva. Én elleneztem a harcot, ő mégis az asszírok ellen szervezkedett... A harc nem jó, a harc nem megoldás. A harc nekünk is fáj, nem csak az ellenségnek. A harcban nem tudod, hogy aki ellen harcolsz, valóban ellenség-e, mert te harcolsz, s a harc tölti ki a lelkedet!

– Márpedig én harcolni fogok! – erősködött Manasse.

Jezaja csak nézte, nézte ezt a fiatalembert, és a szeméből olvasta ki, mit kell tennie. Nem olyan, mint az apja. Ugyan Hiszkija is harcias volt, de bátor és érző – ez az ifjanc azonban nem ilyen. Hiszkija nem beszélt volna így vele, és nem kérte volna ilyesmire. Elfogadni is csak akkor fogadta el a segítséget, mikor már nem maradt más lehetőség.

– Kövess hát – mondta hangosan, azzal sarkon fordult és elindult. Ki a palotából, le az utcákra. Manasse és egyiptomi meg núbiai testőrei a nyomában. Jezaja a Templom mellett egy apró házba fordult be, az ajtó mögött kushadó néma először tört emelt rá, ám mikor látta, kivel van dolga, összegörnyedt, és az öregember egyetlen intésére beengedte a királyt és kíséretét is. A belső szobában a próféta felhajtotta a szőnyeget, felnyitott egy faajtót, és az előtűnő lépcsőn a mélybe szállt. Mögötte Manasse és testőrei. A másik néma becsukta utánuk az ajtót, majd visszaigazította a szőnyeget. Jezaja vaksötétben lépkedett, léptei kongottak a szűk folyosón. A király és emberei a sarkában botladoztak, Manasse olykor sziszegve káromkodott.

Hamarosan egy fal zárta el útjukat. Ez fémből készült, és sem zárszerkezet, sem egyéb, a síkjából kiugró rész nem látszott rajta. Az öregember felemelte a kezét, és olyan mozdulatot tett a fémfelület jobb felső sarkánál, mintha megsimogatná a levegőt. Ezután a fal mintha csak egy sziklának támasztott deszkalap volna, s valaki arrébb tolná éppen, félrehúzódott Jezaja előtt. A próféta belépett a keletkezett nyíláson. Háta mögött a fém azonnal visszacsúszott a helyére. Manasse és emberei kint rekedtek. A király először megdöbbszent, aztán őrjöngött. Dörömbölni kezdett és üvöltözött, akár egy oroslán. Mindhiába. Végül kiadta a parancsot: forduljanak vissza.

A néma kiengedte Júda királyát a föld alól, jutalmul a núbiai testőrök lekaszabolták, ahogyan egy pillanat múltán a társát az ajtóban. Manasse komor hangulatban tért vissza palotájába, átkozta a prófétát, és átkozta saját atyját, amiért hagyta idáig fajulni a helyzetet. Mérgében még aznap leromboltatta a Templom mellett álló parányi házat, aztán hatalmas kőtömbökkel zárta el a mélybe vezető folyosót.

Pontosan száz esztendő múltán, midőn II. Nabu-kudurri-uszur babilóniai király elfoglalta Jerusalaimit, az Úr angyala nem sietett Cidkija, az utolsó júdai uralkodó segítségére. A babilóniak földig rombolták a Templomot, népét pedig Babilonba hurcolták.

